

Παρουσίαση του Τιμητικού Τόμου

Έφη Λαμπροπούλου

Καθ. Εγκληματολογίας

15 Οκτωβρίου 2018

- Αξιότιμη κυρία Πρύτανις, κύριε Γενικέ, κυρία Κοσμήτωρ, κυρία Πρόεδρε,
- Αξιότιμη κυρία Μαγγανά,
- Αξιότιμες κυρίες και κύριοι,
- Αγαπητοί Συνάδελφοι, φίλοι, φοιτητές και φοιτήτριες,

Με το παρόν τιμητικό αφιέρωμα στον Ομότιμο καθηγητή κ. Αντώνη Μαγγανά, το Πάντειο Παν/μιο, οι συγγραφείς των συμβολών – συνάδελφοι, φίλοι και μαθητές– και οι εκδότες του τιμούν μια σημαντική επιστημονική προσωπικότητα. Το υψηλό του κύρος, η εκτίμηση και η αγάπη συναδέλφων και φοιτητών του δεν μπορούν να βεβαιωθούν καλύτερα παρά μόνο με τον μεγάλο αριθμό εκείνων που μετέχουν στον τιμητικό τόμο. Οι συμβολές τους είναι έκφραση του κύρους, του σεβασμού και των φιλικών συναισθημάτων όλων μας προς τον τιμώμενο.

Αυτές οι συμβολές αντικατοπτρίζουν παράλληλα το εύρος του επιστημονικού έργου του κ. Μαγγανά, το οποίο βεβαίως κατά κύριο λόγο αφορά την αντεγκληματική πολιτική και το ποινικό δίκαιο. Γι' αυτό και εμείς, στον τομέα εγκληματολογίας, δώσαμε στον χαριστήριο τόμο τον τίτλο «Σύγχρονες τάσεις αντεγκληματικής πολιτικής».

Η έκδοση όμως του παρόντος τόμου δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την οικονομική υποστήριξη του Παντείου Πανεπιστημίου.

Το προσωπικό ενδιαφέρον της πρυτάνεως καθηγήτριας κ. Ισμήνης Κριάρη και του προϊσταμένου της γενικής διεύθυνσης των οικονομικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου κ. Αλέξανδρου Δάμπα, συνέβαλαν αποφασιστικά στην αντιμετώπιση των ποικίλων δυσκολιών. Από τη θέση αυτή τους ευχαριστούμε θερμά.

Η εξαιρετική συνεργασία με τις εκδόσεις Παπαζήση συνετέλεσε με τη σειρά της στο να έρθει σε αίσιο πέρας η προσπάθεια. Τους ευχαριστούμε ειλικρινώς.

Τέλος, ευχαριστούμε όλους τους συγγραφείς που μας τίμησαν με τη συμβολή τους.

Εγώ προσωπικά θα ήθελα να μου επιτραπεί να ευχαριστήσω τα υπόλοιπα μέλη της συντακτικής επιτροπής, κ. Στέλλα Παπαμιχαήλ και κ. Παναγιώτη Σχίζα, για την παραγωγική και αρμονική συνεργασία μας.

Λίγα λόγια για τον τόμο: Ο τόμος αποτελείται από 975 σελίδες και χωρίζεται σε επτά 7 ανισοσκελή μέρη/κεφάλαια με βάση τις όψεις, τους φορείς και αποδέκτες της αντεγκληματικής πολιτικής. Το σύνολο των μελετών είναι 53. Οι θεματικές με τις οποίες καταπιάστηκαν οι συγγραφείς ανέρχονται, grosso modo, σε 12. Θα αναφερθώ πολύ σύντομα σ' αυτές.

Η 1η θεματική αφορά τον ρόλο των διεθνών οργανισμών στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ειδικότερα τη δικαστική προστασία και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, καθώς και το δικαίωμα στη δίκαιη δίκη και τη νομική αρωγή. Αφορά επίσης, τις διμερείς συμφωνίες της Ελλάδας για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος.

Η 2^η θεματική περιέχει συμβολές για το κρατικό εταιρικό έγκλημα και τις παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, την τρομοκρατία και τη σχέση θρησκείας & βίας, την άσκηση σεξουαλικής βίας από μισθοφορικούς και κρατικούς στρατούς, και τέλος, εκτίθεται η προβληματική για τη χρήση των βασανιστηρίων σε καταστάσεις ανάγκης.

Η 3^η θεματική ασχολείται με την τιμωρητικότητα και την ανασφάλεια σε συγκεκριμένες ομάδες νεανικού πληθυσμού στην Ελλάδα, συγκρίνοντας με τις στάσεις δικαστών και εισαγγελέων.

Η 4^η θεματική εξετάζει την έννοια της διαφθοράς, το «αποτύπωμά» της, προτάσεις για την αντιμετώπισή της και επιτυχημένες «καλές πρακτικές» σε ορισμένες χώρες.

Η 5^η θεματική περιλαμβάνει θυματολογικές μελέτες, μελέτες για την επανορθωτική δικαιοσύνη και τη δύσκολη αναζήτηση της αλήθειας όταν μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας και θύματα σεξουαλικής κακοποίησης είναι παιδιά, ζητήματα με τα οποία έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα ο κ. Μαγγανάς.

Η 6^η θεματική καλύπτει ζητήματα παραδοσιακής έκτισης των ποινών, αναφέρεται όμως και στη χρήση εναλλακτικών μορφών για δράστες υψηλού κινδύνου, τη χρήση της τεχνολογίας γι' αυτό τον σκοπό, τον ρόλο των αγροτικών φυλακών, και τη συμβολή της τέχνης στην κοινωνική επανένταξη.

Οι μελέτες της 7^{ης} θεματικής αναφέρονται στην νεανική παραβατικότητα, το σχολικό bullying και τους τρόπους αντιμετώπισης του, και ακολουθούν οι εξελίξεις στο ποινικό δίκαιο ανηλίκων και τον ποινικό σωφρονισμό.

Η 8^η θεματική πραγματεύεται ζητήματα που έχουν σχέση με την οικονομική κρίση αφενός και τη μετανάστευση αφετέρου, π.χ. εγκλήματα κατά της περιουσίας, πορνεία, εμπορία ανθρώπων και μεταναστευτικές ροές, καθώς και τη σχέση μετανάστευσης και υποβάθμισης αστικών κέντρων, και εν προκειμένω του κέντρου της Αθήνας.

Η 9^η θεματική αναλύει σύγχρονες μορφές εγκληματικότητας, όπως ψηφιακή εγκληματικότητα σε βάρος επιχειρήσεων, λαθρεμπόριο αρχαιοτήτων και προστασία των μουσείων στην Ελλάδα, αναφέρεται στις εγκληματολογικές διαστάσεις της εφαρμογής νέων μεθόδων Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, παρουσιάζει ζητήματα της σύγχρονης ποινικής προστασίας του περιβάλλοντος στην Ελλάδα στο πλαίσιο των διογκούμενων περιβαλλοντικών κινδύνων που απειλούν τον πλανήτη, και τις εξελίξεις στις πολιτικές για τα ναρκωτικά σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Τέλος, εκτίθεται η συμβολή των εγκληματολογικών στατιστικών στη χάραξη και άσκηση αντεγκληματικής πολιτικής.

Ακολουθεί μια ποικιλία θεμάτων που αφορούν την αστυνομία, όπως η εξέλιξη του θεσμού του αστυνομικού της γειτονιάς, τα όρια της επιτρεπόμενης αστυνομικής παρέμβασης στο δικαίωμα του συνέρχεσθαι, θεμάτων που αφορούν ειδικές κατηγορίες εγκλημάτων, όπως εγκλήματα τιμής στη σύγχρονη

Ιορδανία και εγκλήματα ζηλοτυπίας στην Ελλάδα, και θεμάτων που φθάνουν μέχρι το πρωτότυπο άρθρο για το απόρρητο της Ιεράς Εξομολόγησης και το πρόβλημα της καταγγελίας-κατάδοσης από τον Πνευματικό του εξομολογουμένου, μια ανάλυση της Μήδειας του Ευρυπίδη, αλλά και τους λόγους της μεγάλης επιτυχίας της σειράς *Desperate Housewives* (Νοικοκυρές σε απόγνωση).

Τελειώνοντας, θα ήθελα να μου επιτρέψει η Πρόεδρός μας, η κ. Αρτινοπούλου, να χρησιμοποιήσω τον στίχο από την *Οδύσσεια* που έχει στο κείμενό της για αφιέρωση:

Αυτός ο τόμος είναι σε ένδειξη εκτίμησης, φιλίας, και αγάπης για τον Αντώνη Μαγγανά «Δόσις ολίγη τε φίλη τε» (*Ομήρου Οδύσσεια* ξ' 57).